

EAPC blog

La recerca col·laborativa: una nova manera d'enfocar les polítiques públiques des de l'EAPC – Servei de Recerca, Innovació i Transferència de l'EAPC

© 14 de febrer de 2024

Aquest mes de febrer l'EAPC ha publicat una nova **convocatòria de subvencions**, que es tanca el proper 1r de març, a treballs de recerca. Com ja s'ha fet des del 2021, els treballs que es presentin a la convocatòria de subvencions han d'aplicar els **principis de la recerca col·laborativa**.

La recerca col·laborativa o transdisciplinària vincula la resolució de problemes socials amb la producció de coneixement científic de manera col·laborativa, és a dir, generant nou coneixement a partir

de la interacció entre els agents que intervenen en el problema o repte plantejat.

I com es concreta a l'EAPC l'aplicació d'aquests principis? Vegem-ne un exemple.

L'Àrea de Programes Culturals d'un ajuntament vol generar un sistema de gestió de la programació cultural municipal que compleixi les premisses següents: que s'adapti a les necessitats culturals de tots els públics, que es pugui compartir amb municipis veïns i que sigui sostenible econòmicament. Per fer-ho, necessita diverses dades de què no disposa: anàlisi de les necessitats del públic per franges d'edat, comparació amb l'oferta de municipis veïns i d'altres comarques, exploració de la possibilitat de compartir i rendibilitzar programacions amb la possible creació d'un organisme supramunicipal de gestió cultural i potser altres aspectes que no coneix.

A l'ajuntament reben informació sobre el **Mercat de reptes** de recerca que planteja l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i decideixen presentar-s'hi. Primer, però, s'informen sobre les característiques d'un repte consultant la **píndola autoformativa** que troben al web de l'EAPC:

- Planteja un problema que cal resoldre o una oportunitat, generalment en forma de pregunta
- S'enfoca en el problema o oportunitat que cal resoldre i en quines condicions s'han de complir per considerar que s'ha aconseguit amb èxit
- No identifica la solució, però permet un diagnòstic previ per arribar-hi

El formulari d'inscripció al Mercat els ajuda a aprofundir sobre l'enfocament i la rellevància del seu repte, ja que conté les **preguntes bàsiques** següents:

- El repte, respon a necessitats i expectatives de la ciutadania?
- Quantes persones o col·lectius es veuen afectades pel problema? Podem identificar-los?
- En quin grau el repte s'alinea amb alguna de les prioritats estratègiques fixades per la vostra institució? I amb quins ODS (objectius de desenvolupament sostenible)?
- Heu fet algun estudi previ que us ajudi a saber per què es planteja el problema? En coneixeu algun?
- Quin potencial innovador té el repte? Pot generar una solució diferent al que s'ha fet fins ara?

El repte es classifica en una de les línies següents:

- L'Administració digital: necessitats, oportunitats i riscos
- La qualitat dels serveis públics
- La qualitat de les institucions
- La gestió del coneixement: captació, retenció i reconeixement del talent; gestió del relleu generacional a les administracions públiques
- La governança del sector públic

L'EAPC el publica al web, juntament amb els altres reptes arribats de totes les administracions públiques catalanes, i adreça una comunicació a tots els grups de recerca acadèmics i entitats del tercer sector per tal de fer-los saber que hi ha la possibilitat de formar equip amb alguna administració per explorar solucions a problemes reals i actuals.

Per facilitar que les administracions proposants i els equips de recerca generin sinergies, l'Escola organitza una **jornada** sobre el mercat de reptes. Cada equip ha de preparar una presentació breu de

3 minuts i després tindran ocasió de parlar amb els diferents equips de recerca per veure si n'hi ha algun que hi té expertesa i s'interessa per estudiar el seu cas. Durant la jornada també han tingut ocasió de parlar amb altres ajuntaments i administracions dels temes que els preocupen, cosa que ha enriquit la seva proposta. Finalment, dos equips de recerca s'han interessat pel seu repte.

Al cap d'uns dies, un dels equips es posa en contacte amb ells per constituir un grup de recerca. La regidora de cultura actuarà de mentora institucional i, en nom de l'ajuntament, adquireix el compromís de treballar de manera conjunta amb l'equip universitari de recerca per trobar la solució al problema i després implementar-la.

Pel que fa a la societat civil, la tercera branca de l'equip, la regidora es posa en contacte amb la coordinadora de sales de teatre i cinema de la comarca i amb dues associacions d'espectadors que accepten de participar-hi.

Algunes reunions virtuals després, redacten un projecte conjunt que l'investigador principal presenta, dins el termini establert, a la convocatòria de subvencions.

L'EAPC rep 14 peticions de subvenció. Tot i així, només en pot subvencionar 7 i, per això, constitueix una comissió de valoració, formada per experts de diferents àmbits de l'Administració, que valorarà quins projectes s'adeqüen millor a les línies de recerca, són més innovadors, més transferibles i més col·laboratius. Una revisió posterior de la solidesa acadèmica del projecte duta a terme per l'AGAUR[1] acabarà de decidir els projectes subvencionats.

El projecte de l'ajuntament ha estat un dels triats, i l'investigador principal presenta la documentació definitiva a l'EAPC. És difícil començar; els grups de recerca estan habituats a gestionar sols les propostes d'estudi, i ara cal fer-ho col·laborativament, integrant coneixement de diferents disciplines i experteses, orientar la recerca cap a solucions que tinguin un impacte real tot aplicant-hi una visió sistèmica... El **Marc competencial per al treball col·laboratiu en recerca i innovació**, publicat per l'EAPC, els ha ajudat a centrar quines competències necessiten per avançar en cadascuna de les fases del treball. A més, l'EAPC ha programat dues sessions d'acompanyament dels equips, una sobre avaluació i una altra sobre treball col·laboratiu. Ara ve un any de feina en el qual s'anirà treballant amb les diferents visions per fer una bona anàlisi de l'arrel del problema i trobar una solució que pugui ser satisfactòria per a totes les parts.

Un cop enllestit el treball es lliura a l'EAPC, que el porta a avaluar per dos experts que n'analitzen la qualitat final, i en prepara la publicació i la difusió, per tal que els resultats a què s'ha arribat siguin ben coneguts i puguin servir de model a altres ajuntaments o administracions.

Mesos després, l'EAPC es posa en contacte amb la mentora institucional del projecte per saber en quin punt d'implementació es troben les solucions del treball, i demana si hi ha indicadors de resultats o quines barreres han dificultat o impedit el desenvolupament de la política. L'EAPC els ofereix la possibilitat de trobar una sortida a aquestes barreres mitjançant la contractació d'un **assessorament expert** o l'oferiment d'algun tipus de formació o recurs, com un **taller de reptes**, que els ajudi a superar-les.

A través d'aquest exemple hem pogut veure que la recerca col·laborativa genera unes dinàmiques positives per al funcionament de l'Administració pública:

- Fomenta l'abordatge dels reptes públics des d'una perspectiva sistèmica
- Genera dinàmiques de cocreació transdisciplinària
- Facilita la presa de decisions informades per evidències
- Inclou la visió de la ciutadania en els processos d'anàlisi i solució de problemes
- Incentiva la necessitat de retre comptes i fer públics els plans i els projectes
- Situa la replicabilitat com a element a tenir en compte a l'hora d'implementar una política pública

Els grans reptes socials que afrontem avui necessiten grans solucions; i aquestes només poden venir del coneixement col·lectiu, de construir nous sabers a partir de les aportacions de tothom.

Servei de Recerca, Innovació i Transferència

Escola d'Administració Pública de Catalunya

[1] Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca

► CULTURA DE LA INNOVACIÓ, MARC COMPETENCIAL PER AL TREBALL COL·LABORATIU EN RECERCA I INNOVACIÓ, MERCAT DE REPTES, SUBVENCIONS, TREBALL COL·LABORATIU